

Årsberetning 2021

Indledning

Silkeborg Retshjælp (SIRH) aflægger hermed den årsberetning for 2021, der er krævet i henhold til retshjælpens vedtægter. Endvidere er den beretning, der er krævet i medfør af § 9, nr. 2 i tilskudsbekendtgørelsen (BKG nr. 637 af 11. juni 2014) af Civilstyrelsen om antal rådgivninger og aktivitetsniveau i øvrigt inkorporeret.

I årsberetningen redegøres der kort for bl.a. organisationen, arbejdet i retshjælpen, økonomien og aktivitetsniveauet i 2021.

Beretningsåret kort

2021 startede hårdt ud, idet SIRH som følge af nedlukningen af landet atter stod i en meget svær situation, hvor der ikke var mulighed for at tilbyde fysisk rådgivning og et fysisk arbejds- og sparringsmiljø for rådgiverne. Vi kunne selvfølgelig drage nytte af de erfaringer, vi havde gjort os i 2020, men vi må ærligt indrømme, at det ikke var nogen ønskelig situation. Desværre oplevede vi også, at netop den situation tog hårdt på nogle af vores studenterrådgivere.

Derfor blev det også besluttet, at der var behov for en større strukturændring i SIRH. Ønsket om en ændring var naturligvis båret af, at vi fremadrettet gerne ville kunne stå endnu stærkere i omskiftelige tider. Men det blev dog hurtigt klart, at det primære formål med strukturændringen skulle være at skabe et endnu bedre og mere givende arbejdsmiljø for retshjælpens rådgivere og samtidig skabe et mere sammenhængende og helhedsorienteret retshjælpstilbud for vores rådsøgende.

Strukturændringen blev gennemført i september 2021, og det viste sig ret hurtigt at være en succes. Og netop derfor oplevede vi heller ikke mange problemer i forbindelse med overgangen til den nye struktur.

I hovedtræk medførte strukturændringen, at vi begyndte at yde langt mindre rådgivning fra Silkeborg Bibliotek for i stedet at bruge vores egne lokaler. Herudover blev mængden og variationerne af retshjælpstilbud til de rådsøgende samtidig forøget. Dette skete dog under stor hensyntagen til indretningen af studenterrådgivernes hverdag. Det primære hensyn var netop, at det fremadrettet skal være muligt for studenterrådgiverne at indrette en bedre og mere velfungerende dagligdag, hvor de samtidig kan føle, at de får det fulde udbytte ud af de timer, de bruger i retshjælpen.

Organisation og personale

SIRH er en selvejende institution oprettet i 2010 ved omdannelse af den tidligere Arbejdernes Retshjælp i Silkeborg, som siden 1945 har været en sagsbehandlende retshjælpsinstitution. Retshjælpens vedtægter er tilgængelige på hjemmesiden www.silkeborgretshjælp.dk.

Retshjælpens øverste ledelse er dens bestyrelse. Pr. 31. december 2021 havde bestyrelsen følgende sammensætning:

§ 4.1 a	Rikke Wagenblast Sørensen	valgt af den siddende bestyrelse
§ 4.1 b	Karin Haisler Jessen	valgt af den siddende bestyrelse
§ 4.1 c	Anette Storgaard	valgt af den siddende bestyrelse
§ 4.1 d	Rasmus Hjorth	valgt af medarbejdermødet
§ 4.1 e	Jacob Yde	valgt af medarbejdermødet
§ 4.1 f	Ole Andersen Ledig plads	valgt fra Bilag A (Lejernes LO)

Den 27. september 2021 blev det tredje fællesmøde for SIRH afholdt. Formålet med fællesmøderne er at inddrage lokalsamfundet i retshjælpsarbejdet og at gøre det muligt for medlemmer af lokale foreninger at deltage i retshjælpens bestyrelsesarbejde.

Bestyrelsen har i beretningsåret afholdt fem bestyrelsesmøder.

Bestyrelsesarbejdet er ikke honoreret. Bestyrelsen har i henhold til vedtægterne besluttet, at retshjælpen alene godtgør de studerende bestyrelsesmedlemmers transportudgifter i forbindelse med bestyrelsesarbejdet og derudover ikke andre udlæg eller udgifter i anledning af hvervet.

Til retshjælpen var der i 2021 gennemsnitligt tilknyttet i alt ca. 25 rådgivere/medarbejdere/andre frivillige. Heraf udgør rådgiverstaben gennemsnitligt 20 personer, som er en blanding af jurastuderende og færdiguddannede jurister. Det er rådgiverstaben, der står for den direkte rådgivning af retshjælpens radsøgende.

Alle medarbejdere og rådgivere, bortset fra retshjælpens rengøringsassistent, arbejder helt eller delvist på frivillig basis. Således får bl.a. studenterrådgiverne alene en studenteraflønning for 3 timers indsats om ugen, svarende til højst en tredjedel af deres faktiske indsats.

Retshjælpen vil ikke kunne fungere uden denne betydelige frivillige indsats.

SIRH har i 2021 oplevet betydelige vanskeligheder ved at få rekrutteret det nødvendige antal rådgivere til retshjælpen. Der har været udfordringer med at få tilknyttet såvel jurastuderende som jurister. Det må formodes, at vanskelighederne overordnet set skyldes arbejdsmarkedssituationen i Danmark i 2021 for både jurastuderende og jurister. Der er et meget stort udbud af studiejobs, og færdiguddannede jurister har

ligeledes nærmest uanede muligheder for at finde nye faglige udfordringer. Når arbejdsmarkedet er brandvarmt, er retshjælpsinstitutionerne næppe det første sted, som potentielle frivillige søger hen - særligt ikke, hvis der er tale om retshjælpsinstitution, der ligger uden for de store universitetsbyer.

Økonomi

Retshjælpens økonomi er udelukkende baseret på tilskud.

Det væsentligste tilskud kommer fra statens retshjælpspulje efter retsplejelovens § 324, som formidles af Civilstyrelsen. SIRH havde indledningsvist søgt om 1.095.000 kr. i driftstilskud for 2021. Ved bevilling af 29. april 2021 meddelte Civilstyrelsen, at der kunne ydes tilskud opgjort til i alt 819.452 kr. Af dette tilskud udgjorde 691.745 kr. basistilskud, 104.420 kr. udligningstilskud og 23.287 kr. aktivitetstilskud.

SIRH modtog ligeledes i 2021 tilskud fra Silkeborg Kommunes § 18-midler (§ 18 i Lov om social service) til understøttelse og værdsættelse af frivilligelementet i retshjælpens virke. I beretningsåret modtog retshjælpen 40.000 kr. fra Silkeborg Kommune. Dette er 10.000 kr. mindre end det beløb SIRH sædvanligvis i de forudgående år har fået tildelt. Silkeborg Kommune har forklaret sig med, at dette skyldes, at der samlet set var færre midler, der skulle deles ud til flere modtagere.

Retshjælpens samlede tilskudsindtægter har således i alt andraget 859.452 kr. i beretningsåret.

Den helt overvejende del af økonomien hidrører således fra retshjælpspuljen. Orientering om tilskud fra retshjælpspuljen kommer først omkring bevillingsårets 1. maj. Denne sene udmelding medfører, at retshjælpen i årets fire første måneder ikke har mulighed for at lægge et realistisk budget for året. Således blev det endelige budget for 2021 først vedtaget den 17. maj 2021. Dette er meget problematisk for driften i starten af året, men intet tyder desværre på, at ansøgningsproceduren vil blive ændret.

SIRH gik ud af 2021 med et overskud på 17.417 kr., hvilket primært skyldes, at der har været en række udgifter, primært medarbejderrelaterede, som vi ikke har afholdt (eller kun i mindre grad afholdt) i 2021 som følge af de nedlukninger af landet/restriktioner, der har været indført.

Herudover bør det igen i år bemærkes, at retshjælpen, som resten af samfundet, skal betale negative renter af sit indestående i banken. Idet tilskuddene fra såvel Silkeborg Kommune som Civilstyrelsen udbetales som engangsbeløb, har retshjælpen oplevet ikke-ubetydelige renteudgifter i 2021. Det er uhensigtsmæssigt, at midler, der er øremærket retshjælp, fremadrettet blot skal viderebetales til bankerne i form af renteudgifter. Det har dog ikke været muligt at indgå en anden aftale med banken, og i øvrigt er det ikke muligt at drive retshjælp uden en bankkonto.

Dagligdagen

SIRH har til huse på adressen Drewsensvej 62B, 8600 Silkeborg, hvor der både er kontor- og mødefaciliteter. I lejemålet er der et storrumskontor, et mindre kontor, et fællesrum, to mødelokaler samt toilet og køkken.

Storrumskontoret er omdrejningspunktet for den sagsbehandling og videregående rådgivning, som retshjælpens rådgivere foretager. Både rådgivere, øvrige jurister, den faglige vejleder og den daglige leder arbejder primært i storrumskontoret. Rummet er således retshjælpens hjerte, og det giver gode muligheder for både sparring og supervision. Herudover er der et kontor, som ligger i tilknytning til storrumskontoret, hvor retshjælpens sekretærer sidder og arbejder. De har således mulighed for at være tæt på rådgiverne og de rådeøgende, men samtidig også mulighed for at lukke døren, når arbejdet kræver det.

Endvidere muliggør de to mødelokaler, at der kan afholdes flere møder i retshjælpen på samme tid, og at de øvrige rådgivere ikke bliver forstyrret af mødeaktiviteterne. Når mødelokalerne ikke bruges til fysiske møder, sker det også ofte, at rådgiverne anvender disse lokaler til bl.a. at føre telefonsamtaler uden at blive forstyrret og/eller forstyrre.

Ved udgangen af 2021 var det muligt at få retshjælp hos SIRH på følgende tidspunkter:

TRIN 1 TELEFONISK RÅDGIVNING

Mandag: 12.00 - 13.00

Onsdag: 12.00 - 13.00

TRIN 1 RÅDGIVNING PÅ SILKEBORG BIBLIOTEK

Torsdag: 18.00 - 20.00

TRIN 1 RÅDGIVNING PÅ DREWSSENSVEJ 62B

Mandag: 09.00 - 16.00

Onsdag: 09.00 - 16.00

TRIN 2 OG 3 RÅDGIVNING PÅ DREWSSENSVEJ 62B

Mandag: 09.00 - 17.00

Onsdag: 09.00 - 17.00

Rådgivningen

SIRH opererer dels med grundlæggende rådgivning, der primært er mundtlig, og dels med videregående bistand, der hovedsageligt indebærer skriftlig sagsbehandling, herunder forligsforhandlinger.

Den grundlæggende rådgivning svarer til tilskudsbekendtgørelsens trin 1-retshjælp og ydes enten som telefonrådgivning eller ved fysisk fremmøde. Denne type henvendelser er anonyme. Alle kan henvende sig og få grundlæggende rådgivning om alle typer problemer, og alle får en eller anden form for hjælp.

Hvis rådgiverne i forbindelse med en rådeøgendes første henvendelse skønner, at rådeøgende har behov for yderligere bistand, og rådgiveren finder SIRH egnet hertil, tilbydes videregående bistand. Denne type bistand svarer til tilskudsbekendtgørelsens trin 2-retshjælp.

Den efterfølgende videregående behandling sker bl.a. i form af møder på retshjælpens kontor, indhentelse og bearbejdning af data og juridisk materiale, skriftlige henvendelser til de i sagen involverede og telefoniske henvendelser. Ved opstart af sagsbehandlingen bekræfter SIRH i en skriftlig opdragsbekræftelse, hvad retshjælpens bistand konkret skal angå.

I forbindelse med den videregående behandling i sager, hvor der foreligger en tvist, kan forlig komme på tale. Enten på rådeøgendes, retshjælpens eller eventuelt modpartens initiativ. I disse tilfælde indleder og foretager SIRH konkrete forligsforhandlinger. Denne type bistand svarer til tilskudsbekendtgørelsens trin 3-retshjælp.

For regnskabsåret har retshjælpen foretaget følgende registreringer i henhold til tilskudsbekendtgørelsen:

Retshjælpshenvendelser i alt	939
Mundtlig rådgivning, trin 1-retshjælp	882
Fysisk fremmødt	203
Telefonisk	679
Sagsbehandling, trin 2-retshjælp	57
Med tilskud	51
Uden tilskud	6
Forligsforhandlinger, trin 3-retshjælp	14
Med tilskud	11
Uden tilskud	3

I 2021 har SIRH således i alt behandlet 939 henvendelser om retshjælp.

Der er ydet trin-1 retshjælp i 882 tilfælde, trin 2-retshjælp i 57 tilfælde og trin 3-retshjælp i 14 tilfælde. Hvad angår retshjælpen på trin 2 og 3 er betingelserne for tildeling af aktivitetstilskud, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 5, ikke opfyldt i 9 tilfælde. Dette skyldes primært, at de økonomiske betingelser ikke har været opfyldt. Således har SIRH i alt i 62 tilfælde ydet trin 2- og trin 3-rådgivning, der er tilskudsberettiget.

For 2021 er det værd at bemærke, at SIRH har ydet markant mere telefonisk trin 1-rådgivning end normalt. Dette skyldes naturligvis covid 19-pandemien, hvor SIRH af flere omgange kun har haft mulighed for at tilbyde telefonisk rådgivning. Herudover er det værd at bemærke, at SIRH har opstartet færre trin 2-sager end normalt. Dette skyldes delvist covid 19-pandemien, idet opstart af trin 2-sager ofte fordrer fysisk fremmøde, men også delvist at SIRH ikke har haft det samme antal erfarne rådgivere til at behandle disse sager. I sagens natur kan en erfaren rådgiver alt andet lige håndtere flere sager end en uerfaren rådgiver.

SIRH tilbyder rådgivninger inden for alle sagsområder, men der er nogle sagstyper, der er oftere repræsenteret end andre. SIRH har i den henseende foretaget følgende registreringer:

Sagstype	Procentdel af samlede rådgivninger
Familie- og arveret	24 %
Offentligretlige forhold	4 %
Ansættelsesret	2 %
Lejeret	12 %
Fast ejendom	11 %
Andre kontraktsforhold	14 %
Udlændingeret	3 %
Personskade	5 %
Dårlig økonomi	8 %
Strafferet	3 %
Diverse	13 %

Særligt lejeretlige og familie-/arveretlige spørgsmål fylder således meget i retshjælpens virke. Hertil kommer også retshjælp vedrørende indgåede kontraktsforhold. Det er bemærkelsesværdigt, at 13 % af retshjælpshenvendelserne er registreret under sagstypen "diverse", der omfatter de henvendelser, som ikke lader sig indplacere i en af de øvrige kategorier. Det er vanskeligt at svare på, hvorfor der i 2021 har været så mange registreringer i denne kategori. Slutteligt skal også personskadesagerne nævnes, idet de ikke blot udgør en stor del af retshjælpens sagsportefølje, men også hører til den absolut mest sagsbehandlingstunge del.

Og netop sagsbehandlingens omfang har SIRH i 2021 også forsøgt at undersøge. Der er således ført statistik over "omfanget" af den sagsbehandling, der er foretaget i de sager (trin 2 og 3), som SIRH har afsluttet i 2021. SIRH har i 2021 afsluttet 69 sager. I disse 69 sager har SIRH i alt afsendt 1.460 mails og modtaget 1.327 mails. Endvidere har SIRH i de 69 sager samlet afholdt 306 møder og udfærdiget 287 juridiske skrivelser, der ikke fremstår i mail-form (klageskrivelser, høringsvar, stævninger, processkrifter, forligstilbud osv.).

Side 7 af 8

Særlige forhold

SIRH har i forbindelse med overgangen fra 2021 til 2022 fået udarbejdet et nyt logo samt en ny kommunikations- og markedsføringsprofil. Dette er først og fremmest båret af et ønske om at gøre SIRH endnu mere attraktiv over for de jurastuderende og øvrige frivillige, vi ønsker at rekruttere. Herudover har formålet naturligvis også været, at vi udadtil ønsker at fremstå som en kompetent retshjælpsinstitution, der tages seriøst af vores øvrige interessenter.

Der har i 2021 været arrangeret tre interne kurser i SIRH. Emnerne for kurserne var: Dødsboskifteret, familie-/arveret i praksis og arbejdsskader (som dog blev aflyst i sidste øjeblik pga. covid-19). Tak skal lyde til Jacob Yde, Hanne Fabricius-Haunstrup og Janni Skou.

SIRH har et netværk, "Alle tiders Retshjælp", bestående af tidligere rådgivere og andre interessenter, der holdes opdateret vedrørende driften af SIRH. Alle medlemmer af netværket har aktivt tilkendegivet deres interesse i at støtte op om retshjælpen.

Mål for 2022

Formålet med denne årsberetning er ikke kun at reflektere over 2021 og berette om de forhold, der har haft indvirkning på retshjælpens virke i årets løb. Det er tillige hensigten med denne beretning at kigge fremad og give alle interesserede et indblik i, hvad retshjælpen kommer til at arbejde med i 2022. Der vil her blive arbejdet for:

- At få rekrutteret det nødvendige antal rådgivere
- At blive komfortabel med den "nye" rådgivningsstruktur
- At gøre arbejdet som studenterrådgiver lettere at tilgå ved opstart
- At fastholde det gode arbejdsmiljø
- At give SIRH et bedre og mere forudsigeligt økonomisk fundament

Niels Langager

Daglig leder, cand.jur., ph.d.